

Второ заседание

Понеделник, 11 март 1957 г.

(Открито в 15 ч.)

В 15 ч. в заседателната зала влизат председателят на Министерския съвет др. Антон Югов и заместник-председателите на Министерския съвет, посрещнати от народните представители със ставане и продължителни ръкопляскания.

Председател Фердинанд Козовски: (З в ъ н и) Другарки и другари народни представители! В залата присъствуват необходимият брой народни представители. Откривам днешното заседание на Народното събрание, с което се продължава седмата редовна сесия на Народното събрание, открита през м. февруари т. г. От приетия тогава дневен ред на сесията остана, както знаете, за разглеждане и приемане от Народното събрание само законопроектът за бюджета на Народна република България за 1957 г. Междувременно в Бюрото на Народното събрание постъпиха за разглеждане и други въпроси. Бюрото предлага тези въпроси да бъдат включени в дневния ред на настоящата сесия и да бъдат разгледани от Народното събрание по следния ред:

Доклад на председателя на Министерския съвет др. Антон Югов за посещението на правителствената делегация в СССР.

Доклад на министъра на външните работи др. Карло Луканов за посещението на правителствената делегация в Народна република Албания.

Законопроект за бюджета на Народна република България за 1957 г.

Доклад на комисията по проверка на изборите за утвърждаване на частичен избор за народен представител.

Законопроект за отменяване на Закона за Българската академия на науките и

Избор на съдии за Върховния съд на Народна република България.

Има ли други предложения? — Няма.

Моля другарите народни представители, които са съгласни с прочетените дневен ред, да гласуват. Мнозинство, приема се.

Преминаваме към разглеждане на приетия дневен ред:

Доклад на председателя на Министерския съвет др. Антон Югов за посещението на правителствената делегация в СССР.

Давам думата на председателя на Министерския съвет др. Антон Югов да изнесе доклада си.

Председател на Министерския съвет Антон Югов: (От трибуната. Посрещнат с бурни и продължителни ръкопляскания)

Другари и другарки народни представители! Позволете ми преди всичко да предам на вас, народните представители, а чрез вас още веднаж и на целия български народ, горещите поздравии на правителството на Съветския съюз и неговия председател др. Николай Александрович Булганин (Ръкопляскания), на Централния комитет на Комунистическата партия на Съветския съюз и първия секретар на Централния комитет др. Никита Сергеевич Хрущов (Ръкопляскания), да предам горещите поздравии на братските съветски народи, а така също поздравите на Президиума на Върховния съвет на Съюза на Съветските социалистически републики и на неговия председател др. Климент Ефремович Ворошилов. (Ръкопляскания)

Като ръководител на правителствената делегация аз съм упълномощен от Министерския съвет и Централния комитет на Българската комунистическа партия да информирам народните представители за резултатите от преговорите между правителствените делегации на Народна република България и Съветския съюз.

През време на пребиваването на нашата правителствена делегация в Съветската страна ние имяхме възможност да се срещнем с държавни и партийни ръководители, с представители на трудещите се от Москва — славната столица на съветските народи, да посетим някои предприятия и научни институти. Ние направихме дружеско посещение в Киев — столицата на Украинската съветска социалистическа република, където се срещнахме с украинските държавни и партийни ръководители, с граждани на Киев, с работниците от Завода за точни електрически уреди.

Навсякъде нашата делегация бе посрещната най-радушно, по братски. Към нас, като представители на българския народ, на Българската комунистическа партия, съветските ръководители и съветските праждани проявиха изключително радушие и топлота. Ние почувствувахме колко силна и неизразима е обичта на съветските народи към нашия народ, към Българската комунистическа партия, чувства на обич, които отговарят на горещата любов и безпределна привързаност на

българския народ към своите съветски братя, към Комунистическата партия на Съветския съюз. (Ръкопляскания)

Нашето посещение в Съветския съюз се превърна в ярка манифестация на нерушимата българо-съветска дружба, корените на която се намират далеч в историята, велика дружба между свободни народи, които под ръководството на своите комунистически партии уверено върват напред в строителството на социализма и комунизма.

Ние трябва с радост да отбележим, че всички ореши, разговори и преговори със съветските държавни и партийни ръководители минаха при изключително топла дружеска атмосфера. Между нашите две делегации се прояви пълно единство на възгледите по всички основни въпроси на съвременното международно положение и другите въпроси, които интересуват двете страни.

В преговорите със съветските държавни и партийни ръководители бяха обсъдени главно две групи въпроси:

Първо — някои въпроси на международното положение и

Второ — някои въпроси по икономическото сътрудничество между нашите две страни.

По въпросите на съвременното международно положение

Двете правителствени делегации още веднаж подчертаха, че непоколебима основа на външната политика на Народна република България и на Съветския съюз се явява борбата за укрепване на мира в целия свят, за съвместно съществуване между държавите, независимо от тяхната обществена система, за установяване на дружба и доверие между всички страни и народи. Тази политика произтича от същността и характера на нашия социалистически строй.

Великият Ленин, който формулира основните положения на миролюбивата политика на Съветския съюз, обоснова необходимостта и възможността от мирно съвместно съществуване между държавите с различен обществен строй. Социалистическите страни провеждат неотклонно и последователно тази ленинска политика, която намира най-широка поддръжка на миролюбивите държави и народи в целия свят. Прогресивното човечество с радост и облекчение посрещна разведрияването на международната обстановка, настъпило в резултат на тази политика на Съветския съюз и на другите социалистически страни, в резултат на борбата на миролюбивите държави против империалистическите провокации, против тяхното посегателство върху свободата и независимостта на народите.

Но събитията през последно време показаха, че агресивните империалистически сили начело със Съединените американски щати, които непрекъснато се съпротивляваха на тенденцията за разведряване на международната атмосфера и за нормализиране на отношенията между държавите, се опитаха да минат в настъпление, да изострят международната обстановка и да върнат света наново към „студената война“. Тази агресивна дейност на военнопобивите кръгове, както е известно, към края на 1956 г. доведе до влошаване на международното положение. Империалистическата агресия в Египет и организираният от международната реакция контрареволуционен бунт в Унгария изправиха народите пред опасността от нова война. И само благодарение на решителния отпор, който дадоха миролюбивите сили в света, на решителната намеса и предупреждение на Съветския съюз, тези авантюристични опити прегърпяха пълен провал. Империалистите бяха заставени да отстъпят. Макар на реакционните кръгове в Унгария, опирайки се на предателя Имре Наги, в първия момент да се отдаде да заблудят една част от трудещите се, здравите революционни сили на унгарския народ надделяха и с братската помощ и подкрепа на Съветския съюз контрареволуционният бунт беше разгромен. Поучени от горчивия урок на кървавите събития, унгарската работническа класа и трудещите се селяни, под ръководството на Унгарската работническа социалистическа партия, запазиха своите социалистически завоевания и преодолявайки трудностите, създадени от контрареволуцията, уверено продължават делото на социализма.

Правителството на Народна република България, Българската комунистическа партия и целият български народ още от първия ден решително осъдиха империалистическите организатори на контрареволуционния бунт в Унгария, одобриха безусловно оказаната от Съветския съюз помощ на унгарския народ в най-тежките дни, когато беше застрашено съществуването на социалистическа Унгария, изразиха своята солидарност с унгарското революционно работническо-селско правителство, с революционните сили на унгарския народ в борбата им за пълното ликвидиране на контрареволуционните остатъци и за процъфтяването на братската Унгарска народна република. Оказаната помощ от Съветския съюз по молба на унгарското революционно работническо-селско правителство ние не можем другояче да оценим, освен като помощ на братски народ, като достойно изпълнен интернационален дълг. (Р ъ к о п л я с к а н и я)

Между нашите делегации в оценката на унгарските събития още веднаж се прояви пълно единодушие. Двете страни изявиха своята готовност и занапред да оказват всичката необходима помощ на унгарското революционно работническо-

селско правителство, на унгарския народ в укрепването на неговата социалистическа държава. (Р ъ к о п л я с к а н и я)

На камък удари и империалистическата агресия в Египет. С подкрепата на миролюбивите международни обществени сили египетският народ мъжествено отстоя своята свобода и национална независимост. Ние и напред, заедно с всички миролюбиви държави, ще поддържаме неговата справедлива борба против опитите на империалистите да възстановят колониалния гнет в Египет, ще подкрепяме борбата на арабските народи за защита на тяхната свобода и национална независимост.

Ние нямаме никакво основание обаче да смятаме, че реакционните сили ще се помирят с нанесените им поражения. Пътят на мирното развитие, на разрешаване по мирен начин спорните въпроси между държавите на американските империалисти и на империалистическите кръгове в някои други капиталистически страни не се харесва, не е в тяхна изгода. Империалистите не са се отказали и няма да се откажат от своите престъпни поробителски планове. Те продължават своите усилия да изострят отново напрежението в международните отношения, да сломят борбата на народите за укрепване на световния мир, да подготвят нови политически и военни провокации, застрашаващи свободата и националната независимост на народите.

Разбира се, за империалистите сега е трудно да осъществят своите агресивни планове само със старите методи и средства, особено след позорния провал в Египет и в Унгария, където лъсна още веднаж техният колонизаторски лик. Своите агресивни цели те се стремят да прикрият с демагогски обещания, със заплахи, с лъжи и клевети срещу Съветския съюз и другите социалистически страни, да плашат народите с призрака на „комунистическа опасност“, със „съветска агресия“. На своята нова програма на експанзия в Близкия и Средния изток, изразена в така наречената „Доктрина Айзенхауер“, американските управляващи кръгове с всевъзможни „теории“ искат да придадат миролюбив, благороден характер. Те разправят, че искат само „да помогнат“ на арабските народи, да ги предпазят от „съветската опасност“, която уж била надвиснала над арабския свят, да запълнят „празното пространство“, което уж се е появило в Близкия и Средния изток след провала на англо-френската колонизаторска политика в този район, да осигурят уж разцвет и благоденствие на арабския свят.

Но едвали биха се намерили що-годе разумни хора, особено сред многоизстрадалите от империалистическо робство арабски народи, които да повярват на подобни басни. Народите от цял свят и особено арабските народи, знаят, че не Съветският съюз, а империалистите нахълтаха по най-раз-

бойнически начин в Египет, разрушиха египетски градове и села, причиниха огромни материални щети на трудолюбивия египетски народ. Арабските народи много добре виждат и чувствуват, че не Съветският съюз, не другите социалистически страни, а американските империалисти протятат хищните си лапи към техните национални богатства, към тяхната свобода и независимост, че не „помощ“, а ново робство носят на арабските страни американските монополисти и финансови магнати.

Авторите на „Доктрината Айзенхауер“ широко разтръбиха, че предвиждат за военна и икономическа помощ за 1958 и 1959 бюджетни години за страните от Средния и Близкия изток 200 милиона долара. А известно е, че само през 1955 г. американските и английските петролни магнати са извлекли от страните в Близкия изток един милиард и деветстотин милиона долара чиста печалба.

Ето какъв е характерът на американската „помощ“, ето за какво американските империалисти искат да се настанят в Близкия и Средния изток, да изгонят окончателно от там своите английски и френски партньори, да поставят под пълна икономическа и политическа зависимост арабските страни и да използват териториите им за военни бази против Съветския съюз, против цялото миролюбиво човечество.

Тази политическа и икономическа експанзия на Съединените американски щати, предприетите в последно време опити да се усили и активизира дейността на агресивните регионални пактове от рода на НАТО и Багдатския пакт, както се отбелязва и в декларацията на двете правителствени делегации, не само не съдейства за смекчаване на международното напрежение и за подобряване на отношенията между държавите, а представлява сериозна заплаха за мира и безопасността на народите както в Близкия и Средния изток, така и в целия свят. Тревога от тази политика изразяват и такива буржоазни политически дейатели, като бившия кандидат за вицепрезидент от демократическата партия на Съединените американски щати Кефовър, който неотдавна заяви, че „Доктрината Айзенхауер“ представлява „програма, заредена с динамит“.

Тази агресивна политика на Съединените американски щати среща съпротивата на арабските страни, среща решителната борба на миролюбивите народи в целия свят. Проектът на декларацията на съветското правителство по въпроса за мира и безопасността в Близкия и Средния изток и за не намеса във вътрешните работи на страните от този район бе посрещнат със задоволство и одобрение от всички миролюбиви среди. Днес арабските народи се борят не да свалят от своя гръб един господар и да го заменят с друг, а се борят да изхвърлят и господаря, и самара, за да могат да се раз-

виват те като свободни, независими и равноправни народи. И тази мощна национално-освободителна борба, която е обхванала стотици милиони хора, която има поддръжката на целия социалистически лагер, на държавите като Индия, Индонезия и други страни от Европа, Азия и Африка империалистите не са в състояние и не ще могат да опрат с никакви средства.

Другари и другарки! Развитието на международните събития, в това число и събитията от последните месеци, ясно показаха, че в света днес има сили, които са в състояние да обуздаят империалистическите военнлюбци. В съвременната обстановка нашият социалистически лагер представлява реална, могъща, респектираща сила. В Азия и в Африка се създаде голяма група от независими държави, които активно се борят за мира, против колониалното робство. В света се разгръща широко движение на привържениците на мира. В тази обширна зона на мира голяма е ролята на социалистическия лагер начело с великия Съветски съюз.

Затова именно стрелите и ударите на световния империализъм, на цялата международна реакция са насочени преди всичко против Съветския съюз, против Китайската народна република, против единството на социалистическите страни. Империалистите правят всичко възможно да разбият единството на социалистическия лагер като основна сила в борбата за мир и главна пречка за осъществяване на техните престъпни замисли. Възползвайки се от грешките, които бяха допуснати при господството на култа към личността, те разтръбиха наляво и надясно, че социалистическите страни трябвало да се освободят от „зависимостта“ си от Съветския съюз, да се превърнат в „независими държави“. Под фалшивите лозунги за „свобода“, „независимост“, „демократизация“ врагът се опита да настрои трудещите се против народнодемократичната власт, против нашия социалистически строй.

Вражеската пропаганда и днес продължава да тръби, че уж в социалистическия лагер са се появили сериозни пукнатини, че международното комунистическо и работническо движение уж преживявало криза.

Разбира се, на империалистите се иска това, което е по тяхното желание и воля. На тях много им се иска социалистическият лагер да се разпадне, да се разпадне цялата социалистическа система. За империалистите единството на социалистическия лагер това е страшен трън, глог в очите им. Но едно нещо е желанието, колкото и силно да е то, а съвсем друго нещо е действителността със своите упорити и неумолими факти. А фактите показват, че криза, и то неизлечима криза, преживява не социалистическият лагер, не международното комунистическо и работническо движение, а без-

възвратно загиващият капиталистически свят, който все повече се разяжда от непримирими противоречия, тежка и неизлечима криза преживява цялата империалистическа колониална система.

В декларацията, подписана от двете правителствени делегации, в документите, подписани от съветското правителство и делегациите на други социалистически страни, с особена сила беше подчертана необходимостта от по-нататъшно сплотяване на социалистическите страни начело със Съветския съюз, необходимостта от по-нататъшното укрепване на силите на мира и прогреса. Това се налага толкова повече сега, когато империалистите и особено Съединените американски щати, се стремят към засилване и разширяване на агресивните пактове, когато те развиват трескава дейност за разширяване на своите военни бази около Съветския съюз и другите социалистически страни, когато хвърлят огромни средства за милитаризиране на Западна Германия и за снабдяване на нейната армия с атомно оръжие, когато заплашват народите с призрака на нова световна война.

При наличността на империалистически агресивни военни групирски начело със Съединените американски щати двете делегации още веднаж подчертаха, че нашата вяроност към Варшавския договор, към задълженията, които произтичат за нашите страни от този договор, представлява важно условие за запазването на мира и за гарантиране на безопасността на нашите народи.

На империалистите следва, разбира се, още веднаж да се припомни, че продължавайки своята политика от „позиция на силата“, заплашвайки с атомно и водородно оръжие, те си играят с огъня. А народната мъдрост казва: „Който с огън си играе, той пръв ще изгори в него.“ Те трябва да разберат, че социалистическият лагер, световната социалистическа система представлява огромна материална и морална сила. Съществуването на тази материална и морална сила не е въпрос на желание или на нежелание на едни или други. Тя е създадена в резултат на историческото развитие, извикана е на живот от самата история и никакви опити на когото и да било не са в състояние да я унищожат или отстранят от световната сцена.

Социалистическите страни начело със Съветския съюз, това са днес знаменосците на великата борба на цялото свободолубиво човечество за мир, свобода и национална независимост. Те въплъщават в себе си стремите и волята на всички хора по земята, които искат да живеят в мир, да творят с пълен размах на своите сили и енергия материални и духовни блага.

На агресивната политика на американските империалисти социалистическите държави противопоставят своята

твърда и последователна миролюбива политика. На агресивните империалистически планове те противопоставят широка програма за намаляване на въоръжените сили, за разоръжаване, за забрана на атомното и водородното оръжие, програма за мирно сътрудничество между държавите независимо от тяхната обществена система. От осъществяването на тази програма са кръвно заинтересувани не само народите на социалистическите страни, но и всички народи, всички хора, които милеят и се борят за запазването на световния мир.

Около тази програма на мир все повече се сплотяват силите, които са заинтересувани от запазването и укрепването на мира, все повече и с по-голям размах се разгръща тяхната борба против силите на разрушението и войната. Установката на XX конгрес, че войните не са фатално неизбежни, остава в сила и сега. Но за да се попречи на империалистите да пристъпят към каквито и да било военни авантюри, за да се върви не към изостряне, а към разведряване на международното положение, необходимо е тези сили да бъдат сплотени и да действуват единно. От бдителността и енергичните действия на миролюбивите сили зависи коя тенденция да надделее. Има всички възможности наново да се разведри международната обстановка, да се укрепи мирът и да се разшири мирното сътрудничество между народите в целия свят.

Както се посочва и в декларацията, нашите две страни и занапред неспклонно ще провеждат проверената от живота миролюбива ленинска политика, която отговаря на интересите и стремежите на всички прогресивни хора в света и на която принадлежи бъдещето.

За отношенията между балканските страни

Другари и другарки! В духа на нашата миролюбива политика двете делегации отново заявиха, че България и Съветският съюз са заинтересувани отношенията между балканските страни да се подобряват, да се разширяват всестраничните икономически и културни връзки между тях, да се засилва и укрепва доверието между балканските народи.

Правителството на Народна република България не веднаж е заявявало, че ще продължава, както и досега, да полага усилия за подобряване и развиване на приятелските отношения и за разширяване на икономическите и културните връзки със съседните балкански държави.

Нашата страна и занапред ще полага необходимите усилия за укрепване на отношенията и сътрудничеството с Федеративна народна република Югославия, с нейните народи, на базата на взаимното зачитане и ненамеса във вътрешните работи. В интерес на по-нататъшното укрепване на приятелските връзки между нашите народи е тези принципи най-

строго да се съблюдават както от страна на България, така и от страна на Югославия. Независимо от известните различия между нас и югославските ръководители по някои основни въпроси на съвременното международно положение, по въпросите за взаимоотношенията между социалистическите страни и единството на социалистическия лагер, различния подход към тези въпроси и към някои основни въпроси на марксизма-ленинизма, ние смятаме, че отношенията между двете страни могат и трябва да се подобряват и разширяват. Разбира се, това не зависи само от нас. От наша страна ние правим необходимото, но не всякога срещаме съответно разбиране. По-нататъшното разширяване на връзките и сътрудничеството между двете страни не малко зависи от отношението на югославските ръководители към тези въпроси. Ние не смятаме, че съществуването на социалистическа България в съседство с Федеративна народна република Югославия може да бъде безразлично за югославските народи.

Ние смятаме за уместно да подчертаем още веднаж, че Народна република България е заинтересувана отношенията между балканските държави да имат приятелски и добросъседски характер, да се основават на принципа на равнопоставеност и взаимното уважение на суверенитета на всяка страна. При това ние държим, щото всички спюрни и неразрешени въпроси да се решават по пътя на преговорите, в интереса на мира и мирното съвместно съществуване и сътрудничество между отделните държави, независимо от това какъв е техният социален строй. Следвайки неотклонно тази основна линия на нашата външна политика, която отговаря на жизнените интереси на нашия народ, както и на интересите на другите балкански народи, нашето правителство по своя инициатива направи не малко усилия за подобряване на отношенията между България от една страна и Турция и Гърция от друга страна.

В това отношение, както се знае, са постигнати известни полсжителни резултати. Разменените напоследък възгледи между правителствата на Народна република България и Турската република по някои въпроси, които интересуват двете страни, ни дават основание да се надяваме, че е напълно възможно разширяването на нашето взаимно сътрудничество и изграждането на приятелски отношения между България и Турция, достатъчно е само от турска страна да се прояви същото желание и стремеж в това отношение. Ако досега не е постигнато необходимото, причината не е в липсата на желание и усилия от наша страна.

Тук му е мястото обаче да отбележим, че редица прояви в Турция съвсем не допринасят за подобряване на нашите взаимоотношения. В последно време например в турския

печат се появиха редица клеветнически материали против нашата страна. На страниците на турския печат намериха място всевъзможни измислици за „бунтове“ в България, за настаняване на съветски части в нашата страна и тям подобни. От подобни прояви не е заинтересуван не само нашият народ, но от тях не е заинтересуван и турският народ.

В отношенията ни с Гърция са постигнати също така известни положителни резултати, които несъмнено се отразиха благотворно върху развитието на отношенията между двете страни, на положението на Балканите и допринесоха за разведряването на международното напрежение. Но ние със съжаление трябва да отбележим, че направените от нашето правителство редица конструктивни предложения за по-нататъшно подобрене на отношенията между двете страни не срещнаха съответното разбиране от отговорните среди в Гърция. Въпреки очевидната полза, която нашите предложения целят, по не напълно понятни за нас причини тия предложения от гръцка страна бяха отклонени. През последно време в някои гръцки вестници също така се поддържа атмосфера на недоверие към нашата страна, заблуждава се общественото мнение, че уж границите на Гърция откъм север били застрашени, че в България и по българо-гръцката граница се сгрупвали съветски войски и т. н.

Няма съмнение, че подобни клевети и измислици служат не на нашите народи, не на интересите на нашите страни, а само на интересите на империалистите, на враговете на нашите народи, които искат на всяка цена да поддържат и тук на Балканите обстановка на недоверие, на напрежение, на военна психоза и тревога.

Ние не веднаж сме заявявали, че нямаме никакви агресивни намерения към никоя страна, в това число и към своите съседи. Нашият народ е отдал силите си в строителството на социализма, в изграждането на своя щастлив и благоденстващ живот и искрено желание да живее в мир и разбирателство със своите съседи. Към това ние сме се стремили и ще се стремим и занапред с всички сили. Ние се надяваме, че тези наши усилия ще намерят съответно разбиране и поддържане и от нашите съседи. Ние смятаме, че са налице необходимите условия и предпоставки за по-нататъшното подобряване на връзките и сътрудничеството с нашите балкански съседи.

Отношенията между социалистическите страни — отношения от нов тип

Другари и другарки народни представители, позволете ми накратко да се спра и на някои въпроси, които се отнасят до отношенията между нашите социалистически страни.

Напоследък, както е известно, враговете на социализма твърде много се занимават с въпросите за отношенията между социалистическите страни, спекулират с тях с цел да внесат разединение в социалистическия лагер. Намират се и такива хора, които, претендирайки, че прилагат творчески марксизма, изопачават нещата и явно застават на антимарксистки позиции.

Ние не веднаж сме изтъквали, че стношенията между социалистическите страни са отношения от нов тип, отношения, които се изграждат между държави с еднакъв, социалистически строй и се основават на марксистко-ленинските принципи за пълно равноправие, братска дружба и другарско сътрудничество и взаимопомощ.

Дълбоко народностният характер на социалистическия строй, еднаквостта на целите, интересите и идеологията, това е основата, върху която социалистическите страни се обединяват в дружно, здраво споено социалистическо семейство, начело на което стои първата в света социалистическа държава — великият Съветски съюз със своя огромен, от всемирно историческо значение опит. (Р ъ к о п л я с к а н и я)

Между нашите социалистически държави не съществуват и не могат да съществуват противоречиви интереси. Както в своята вътрешна, така и в своята външна политика те изхождат от коренните интереси на широките трудещи се маси, стремят се към една обща цел — построяването на новото социалистическо общество, ръководят се от една идеология — марксистко-ленинската идеология. На своя собствен опит по най-убедителен начин ние виждаме колко благотворно се отразяват отношенията на дружба, на най-тесно сътрудничество и взаимопомощ за икономическия и културен разцвет на нашите страни, за утвърждаването им като свободни и независими социалистически държави.

Съвършено други, коренно противоположни на отношенията между социалистическите страни са отношенията между капиталистическите страни, които се изграждат на основата на подчинението, зависимостта и експлоатацията на по-слабите страни от по-силните. В настоящия момент характерна проява на това неравноправие в капиталистическия свят представляват опитите на англо-френските империалисти да потъпчат свободата и държавния суверенитет на Египетската република и на други арабски народи, стремежът на американския империализъм да установи свое политическо и икономическо господство в Близкия и Средния изток. В самата същност на капитализма се крият дълбоки противоречия, които непрестанно разединяват капиталистическите страни и с все по-голяма сила сега се проявяват в отношенията между тях.

В наше време не може да се говори за отношения между държавите въобще. Съществуват отношения между социалистическите държави, отношения между капиталистическите държави и отношения между социалистическите и капиталистическите държави. Ленинският принцип за мирно съвместно съществуване важи за отношенията между държави с различен общественно-икономически строй, т. е. за отношенията между социалистическите и капиталистическите държави, между които съществуват определени класови противоречия. Мирното съвместно съществуване на двете системи не само че не изключва, а предполага борба, която не влече след себе си фатална неизбежност от война, но която в някои области понякога взема твърде остри форми. Това е неоспорима истина, която животът с особена сила потвърждава и днес. Следователно въпросът за отношенията и единството между социалистическите страни и въпросът за мирното съвместно съществуване между страните с различна обществена система не могат да се отъждествяват.

Ние вече казахме, че връзките между социалистическите страни се изграждат на друга основа. Това са връзки на братска солидарност и братска взаимопомощ, които се основават на принципите на пролетарския интернационализъм.

Днес, когато силите на империализма се обединяват, когато се изграждат агресивни военни пактове, насочени против социалистическите страни, ние не можем да си представим, че е възможно всяка страна поотделно да се запази като социалистическа държава без единството на социалистическите страни, без укрепването на могъщия социалистически лагер. (Ръкоплъскания) Ако нашите социалистически страни пред лицето на империалистическата опасност допуснат да бъдат разединени и отслабени, това значи да отстъпим от принципите на пролетарския интернационализъм, фактически да изменим на интересите на нашите народи, на интересите на социалистическата революция, да дадем възможност на враговете да нанасят поотделно удари върху социалистическите държави.

Чудно е наистина как някои, които се наричат марксиста, говорейки за ленинския принцип за мирно съвместно съществуване, игнорират дълбоките принципиални различия между двата лагера, между двете обществени системи и фактически поставят знак на равенство между тях. Чудно е как тези хора могат да твърдят, че с никакви идеологически доводи не можело да се докаже, че социалистическият лагер бил необходима форма на сътрудничество, в която трябва да участвуват всички социалистически страни. Нима не е ясно, че онези, които поддържат такава концепция, на практика отричат необходимостта от единството и сътрудничеството

на силите на социализма и със своята позиция, искат или не искат, наливат вода във воденицата на враговете на социализма.

За нас такава позиция е неприемлива, тя е чужда, враждебна на марксизма-ленинизма. Тя е още по-неприемлива, когато нейните защитници, говорейки по най-важните проблеми на нашата съвременност, отпращат често пъти неоснователни критики по адрес на нашите социалистически страни, а в много случаи премълчават и не разобличават империалистите, тяхната апресивна политика, техните опити да минират делото на мира и хвърлят народите в нова световна война.

Въпросът за отношението към исторически създалия се социалистически лагер, към Съветския съюз, днес се явява най-важният критерий за верността и предаността на всеки комунист към принципите на пролетарския интернационализъм и към делото на социалистическата революция. Ние например считаме, че и настоящето, и бъдещето на нашата страна неразривно е свързано с непоколебимото единство на страните от социалистическия лагер начело със Съветския съюз. Интересите на нашия народ, на нашите социалистически страни, на международното комунистическо и работническо движение изискват ние да стоим твърдо и непоколебимо в лагера на социализма, неотклонно да укрепваме единството на социалистическите страни, да бъдем верни на принципите на пролетарския интернационализъм. Наш дълг е да водим непримирима борба против враговете на социализма, против всякакви опити да се ревизира и опощява великото марксистко-ленинско учение, да се отслабват нашите международни позиции. Това ние смятаме за наш първостепенен, вечен дълг. (Р ъ к о п л я с к а н и я)

В противоречие ли е такава постановка с политиката, с принципите за мирно съвместно съществуване между държавите с различен обществен строй? Не! Ние твърдим обратното. Укрепвайки нашето социалистическо единство, действайки дружно в защита на общите интереси на социалистическия лагер, всяка социалистическа страна има пълна възможност да развива своите връзки и сътрудничество с всички държави и на базата на взаимното уважение и равнопоставеност да дава своя принос в делото на световния мир. Колкото сме по-единни, толкова ние ще бъдем и по-силни, толкова по-голяма ще бъде тежестта на социалистическия лагер и на всяка отделна социалистическа страна в международните отношения.

Такива са, другари и другарки, единодушните оценки и изводи на двете правителствени делегации по основните въпроси на съвременното международно положение, които

намериха отражение в подписаната съвместна декларация и в другите документи.

Ние сме дълбоко убедени, че резултатите от преговорите между правителствената делегация на НРБ и делегацията на съветското правителство и подписаната от тях декларация представляват важен принос в усилията за по-нататъшното укрепване и развитие на братската дружба и сътрудничество между народите на Съветския съюз и българския народ, за по-нататъшното укрепване на единството и сплотеността на социалистическия лагер. Те ще бъдат принос в борбата на народите за намаляване на напрежението в международната обстановка, за засилване на разбирателството и сътрудничеството между балканските народи и между страните от целия свят.

По икономическото сътрудничество между двете страни и перспективното развитие на нашата икономика

Другари и другарки! Втората група въпроси, които бяха обсъдени при преговорите между двете делегации, това са въпросите по икономическото сътрудничество между Народна република България и Съветския съюз и някои въпроси за перспективното развитие на икономиката на нашата страна.

Ние наведнаж сме отбелязвали, че икономическото развитие на нашата страна се извършва в тясна връзка с икономиката на социалистическите страни и преди всичко с икономиката на Съветския съюз. И нищо чудно няма в това, че ние всякога, когато правим равностметка на изминатия път, на постигнатите успехи в социалистическото изграждане на нашата Родина, това свързваме с дружбата и сътрудничеството на Народна република България със Съветския съюз, с братската помощ, която съветските народи оказват на своя по-малък брат — българския народ.

Никой разумен човек днес не може да отрече, че българският народ, под ръководството на своята Комунистическа партия, в братска дружба и сътрудничество със Съветския съюз и с другите социалистически страни, постигна през изтеклите дванадесет години от освобождението на своята страна забележителни успехи в социалистическото строителство. Сега и за слепците е ясно, че стара, изостанала в икономическо отношение България за кратък исторически период направи огромен скок в своето развитие. За няколко години тя измени своя облик, превърна се в индустриално-аграрна страна.

Нима не е гордост за всеки български патриот и патриотка, че сега нашата млада социалистическа промишленост дава около 6 пъти по-голяма продукция, отколкото през 1939 го-

дина, че в страната се създадоха такива отрасли на промишлеността, за които в буржоазна България не можеше и да се мисли! Нима не е гордост, че нашата металообработваща промишленост, енергетиката, металургията и химическата промишленост, т. е. основните отрасли на промишлеността, през 1956 г. дадоха 16 пъти по-голяма продукция, отколкото през 1939 г.! Нима може да се отрече такъв крупен факт, че в сравнение с 1939 г. на глава от населението сега у нас се произвежда 7,5 пъти повече електроенергия, 4 пъти повече въглища, 3,1 пъти повече цимент, 3,4 пъти повече памучни тъкани, 3,5 пъти повече захар и т. н. и т. н.!

В миналото се твърдеше, че ние сме страна, в която има малко природни богатства, че нямаме суровинна база за развитие на своя промишленост. Оказа се обаче, че в недра-та на родната земя лежат големи природни богатства, но които не паразитната българска буржоазия можа да разкрие, а тези богатства бяха разкрити от нашата народна власт. Ние сме само в началото, но безспорен е фактът, че сега в България се добива суров нефт. В нашите заводи днес се произвеждат машини и съоръжения, олово и цинк, стомана, азотни торове, калцинирана сода и сярна киселина, пеницилин и други ценни промишлени стоки. Кой в буржоазна България можеше да си позволи даже да мечтае за такива успехи в такъв кратък исторически срок?

Несъмнено, другари, тези безспорни наши успехи са резултат преди всичко на вдъхновения и героичен труд на българския народ, на правилната, изпитана и потвърдена от живота политика на Българската комунистическа партия. Но нито вдъхновеният героичен труд на нашия народ, нито правилната политика на Българската комунистическа партия можеха да дадат такива резултати за такъв кратък срок, ако на света не съществуваше великият Съветски съюз, ако не беше животворната българо-съветска дружба и огромната братска безкористна помощ, която нашата страна получава от Съветския съюз. С тази дружба и с тази помощ са свързани нашите големи успехи, които ние сега имаме, на които се радваме и с които се гордеем. Тази дружба и тази помощ са залог и гаранция за бъдещите наши още по-големи успехи и победи, те са гаранция за нашата истинска свобода и национална независимост. (Ръкопляска-ния)

За да се види с какви темпове се извършва индустриализацията на нашата страна, достатъчно е да се каже, че докато през 1939 г. основните фондове на промишлеността са възлизали на два милиарда и 983 милиона лева, по сравними цени, то през 1955 г. те възлизат на 16 милиарда и 612 милиона лева. През 1951 и 1955 г. ние сме въвеждали в действие, поотделно за всяка от тези години, значително повече

основни фондове, отколкото са били създадени през целия период от освобождението на България до 1939 г. Тези успехи в индустриализацията на страната са неразривно свързани с помощта на Съветския съюз. За периода 1948—1956 година съветската страна е предоставила на България евтин и дългосрочен кредит в размер над 8 милиарда лева, което представлява около 27 процента от капиталовложенията през този период.

Неоценима е помощта, която Съветският съюз ни оказва в проучването на природните богатства на нашата земя. Съветският съюз ни помогна със специалисти и машини да открием нефт, оловно-цинкови руди, медни и железни руди, руди на редки метали. Днес Народна република България разполага с над 250 милиона тона запаси от желязна руда, стотици милиони тона кафяви и лигнитни въглища, над 35 милиона тона черни каменни въглища и значителни запаси от оловно-цинкови, медни, руди на редки метали и т. н. А интересно е да се знае, че буржоазна България в миналото е имала не повече от 20 минни инженери, само няколко от които са специализирали в областта на геологията.

Интересно е също така да се приведат някои данни за дейността на бившето българо-съветско дружество „Горубоо“, което, както е известно, бе изцяло предадено на нашата страна, за да се види колко ценна е помощта, която ни оказва Съветският съюз. Само от това предприятие добивът на оловно-цинкова руда от 250 хиляди тона през 1950 г. — сравнение с 1939 година не може да става — нарасна на 1508 хиляди тона през 1956 г. Изостаналият в икономическо отношение в миналото родопски край, с неграмотно и тънещо в немотия население, в продължение само на няколко години се превърна в крупен рудно-промишлен район, където сега работят повече от 13 000 миньори в рудниците, над 1300 работници в оловно-цинковия завод и още хиляди работници в строителството, транспорта, комуналите услуги и т. н.

За успешното развитие на нашата промишленост и цялото народно стопанство голямо, неоценимо значение има оказаната ни от Съветския съюз научно-техническа помощ. Тази помощ се изразява в подготовката на технически кадри, в изработването на проекти и друга техническа документация. Без тази помощ нашите млади специалисти, трудовите колективи не биха могли да овладеят така бързо и за такива кратки срокове сложните промишлени процеси, производството на разни видове машини, азотни торове, калцинирана сода, чугун, стомана, цинк, олово, пеницилин и други.

Днес в нашите промишлени предприятия във всички отрасли на народното стопанство работят стотици млади висококвалифицирани специалисти, подготвени във висшите учебни заведения, в предприятията на Съветския съюз, кад-

ри, които са се учили и се учат от опита на съветските работници, инженери и техници. В съвместната работа със съветските специалисти у нас израсна цяла армия от инженери, геолози, техници, монтажници, работници-специалисти, които вече сами могат да проектират, да строят, да монтират и да произвеждат, да овладяват сложната техника, постоянно да подобряват технологията и качеството на промишлената продукция.

Коя капиталистическа страна може да се похвали, че е дала макар на една изостанала в икономическо отношение страна такава помощ в индустриализацията, в построяването на тежка промишленост, каквато Съветският съюз оказва и продължава да оказва на нашата страна? Такава капиталистическа страна не може да се посочи или ако има отделни факти, те почиват на друга основа, на основата на икономическото неравноправие, на основата на икономическото заробване. С такава помощ империалистическите сили преследват определени политически цели. Не е излишно например да се посочи, че Съединените американски щати хвърлят милиони долари в някои страни. Но икономическият ефект от тях за тези страни е нищожен, защото огромната част от тези долари се използва за подривни цели и за надпреварване във въоръжаването.

Благотворното отражение на помощта на Съветския съюз изпъква още по-ярко на фона на някои сравнителни данни за темповете на промишленото развитие на Гърция и Турция след Втората световна война, които получават помощ от Съединените американски щати. Ние не искаме да обиждаме нашите съседи, но фактите са упорито нещо. Докато в сравнение с 1939 г. промишленото производство на България през 1955 г. се увеличи с 450 процента, промишленото производство на Гърция, по данни на статистическия годишник на ООН, за 1955 г. се увеличи само с 83 процента, на Турция за 1953 г. — по-нови данни няма — в сравнение с 1939 г. се е увеличила с 85 процента.

Показателни са данните и за ръста на производството на електроенергия. Докато електроенергията в България през 1948 г. е достигнала 657 милиона киловатчаса, през 1955 г. тя нараства на 2072 милиона киловатчаса, а през 1957 г. ще достигне 2706 милиона киловатчаса. В същото време производството на електроенергия в Турция, по данни на същия източник, се е увеличило от 737 милиона киловатчаса за 1948 г. на 1453 милиона киловатчаса за 1955 година.

Отношенията между България и Съветския съюз се градят на основата на пълното сътрудничество и взаимно подпомагане, на основата на пълно равноправие. Нашата страна срещу износа на своите произведения, които намират ши-

рок пазар в Съветската страна, внася метали, петролни продукти, химически произведения, памук, каучук, машини и съоръжения, които са от жизнено значение за нашата промишленост, за индустриализацията на страната и за механизацията на нашето селско стопанство.

Ние всички се гордеем с успехите, които постигнахме в социалистическото преустройство на селското стопанство. Социалистическият сектор сега обхваща около 80 процента от цялата обработваема площ в нашата страна. Но нима можем да постигнем тези успехи, ако и тук не ни помагаше Съветският съюз? За социалистическото преустройство на селското стопанство бяха нужни трактори, комбайни и други селскостопански машини, нужно бе гориво за тези селскостопански машини. И селскостопанските машини, и необходимото гориво за тях ние можахме да осигурим и сега осигуряваме, защото на помощ ни дойде Съветският съюз. От 1949 до 1956 г. Съветският съюз ни е доставил 2952 комбайна и 9198 трактора във физически бройки. Със съветска помощ беше основно реконструиран заводът за селскостопански машини в Русе, който заедно с останалите наши заводи за селскостопански машини сега произвежда всички видове селскостопански машини и прикачен инвентар с изключение на трактори.

Разбира се, с никакви данни, с никакви цифри не може да се изрази действителната, опромна икономическа, материална и морална помощ, която ни оказва Съветският съюз, не може да се изрази с цифри силата на животворната българо-съветска дружба, която има огромно значение за икономическия и културния разцвет на нашата страна.

Колко фалшиво звучат пред тези данни, при наличността на такива факти, приказките на онези, които говорят за „неравноправни“ отношения между Съветския съюз и народно-демократичните страни и за провеждането на „независима“ политика от Съветския съюз.

Ние трябва да заявим на тези „доброжелатели“ — нашият народ в своето социалистическо развитие върви и ще върви в тясна дружба и неразривна връзка, в сътрудничество и взаимопомощ с народите на Съветския съюз, с народите на другите социалистически страни. Българският народ никога не е почувствувал от страна на Съветския съюз да е проявена тенденция на неравноправие, на незачитане на нашата национална независимост. Дружбата със Съветския съюз, взаимното сътрудничество, тесните връзки, които съществуват между нашите страни и нашите братски комунистически партии, ние не само не считаме за слабост, но за наша голяма придобивка. Ние сме заявявали и още веднаж ще заявим — дружбата ни със Съветския съюз, това е крайгълният камък на нашата политика; дружбата ни със Съвет-

ския съюз, това е движеща сила на развитието на нашата страна по пътя на социализма.

Целият наш народ с възмущение отхвърля всички подмятания, че Съветският съюз нарушава принципа на взаимната изгода. Тези подмятания той разглежда като опит да се вбие клин във взаимоотношенията между социалистическите страни, да се отслаби социалистическият лагер, да се послужи на империалистите, на враговете на социализма. За характера на нашите взаимоотношения със Съветския съюз българският народ съди не от клеветите на враговете на социализма, а от реалните резултати, които са отразени в непрестанния икономически и културен възход на нашата Родина.

За по-нататъшното развитие на промишлеността

Другари и другарки! Както виждате, сътрудничеството между България и Съветския съюз почива на широка основа и това сътрудничество оказва решително влияние върху развитието на нашата страна.

При разглеждането на икономическите въпроси двете правителствени делегации се ръководеха от принципа на най-тесното сътрудничество и взаимопомощ както между Народна република България и Съветския съюз, така и между всички социалистически страни. Такова сътрудничество открива най-широки възможности за правилното разделение на обществения труд между социалистическите страни, за най-пълно използване на съществуващите икономически и природни условия във всяка отделна социалистическа страна, за най-правилното съчетаване интересите на отделните социалистически страни с интересите на целия социалистически лагер.

Изхождайки от тези принципи и с оглед да се даде предимство на развитието у нас на онези отрасли на промишлеността и селското стопанство, за които има най-благоприятни условия, двете делегации се споразумяха по редица икономически въпроси, които имат изключително важно значение за нашата страна. Както винаги, така и сега съветското правителство и Централният комитет на Комунистическата партия на Съветския съюз проявиха пълна готовност да ни се окаже всеобхватна икономическа и материална помощ за развитието на промишлеността и селското стопанство.

Ние трябва със задоволство да съобщим на народните представители, че съветското правителство предоставя на Народна република България нов дългосрочен кредит в размер до 200 милиона рубли. Тези средства ще бъдат използвани за доставката на машини и съоръжения за втория

етап на новия азотно-торов завод и въглеобогатителна фабрика към него, за разширението на химкомбината „Сталин“ в Димитровград, за изграждането на нов оловно-цинков завод, коксохимически завод и обогатителна фабрика към него, както и за изплащане на техническата помощ, която Съветският съюз ще ни окаже при строителството на тези заводи.

Тази помощ дава възможност да осигурим по-нататъшното развитие на рудодобивната промишленост, на цветната и черната металургия, да развиваме химическата промишленост, да увеличим производството на коксуващи се въглища и електроенергия, постепенно да преустроим и да модернизираме нашите машиностроителни предприятия. Такива перспективи отговарят на реалните икономически възможности на страната.

С построяването на втория етап мощността на новия азотно-торов завод ще достигне 400—440 хиляди тона годишно производство. Заедно с производството на химкомбината „Сталин“ двата азотно-торови завода ще ни дават годишно около 700 000 тона азотни торове. Ако към това количество се прибави и производството на суперфосфатния завод, който в близките години ще бъде завършен и ще ни дава около 200 000 тона фосфатни торове, става ясно, че в недалечно бъдеще нашата страна ще може да произвежда близо 900 000 тона изкуствени торове, с което в основни линии ще бъдат задоволени нуждите на нашето селско стопанство. Не е нужно да се доказва какво огромно значение за развитието на селското стопанство ще има изграждането на тези заводи, като се знае, че всеки килограм изкуствени торове увеличава значително добивите от декар обработваема площ.

Голямо значение за народното стопанство има и по-нататъшното развитие на нашата цветна металургия. Ние се споразумяхме Съветският съюз да ни окаже необходимата помощ за построяването на нов оловно-цинков завод с мощност 40 хиляди тона олово и 30 хиляди тона цинк годишно. Когато заводът бъде построен, общото производство на олово у нас ще достигне около 65 хиляди тона годишно, а на цинк — около 45 хиляди тона. Както виждате, за нашата цветна металургия се откриват хубави перспективи.

В близките години със съветска помощ, след като се изяснят техническите свойства на нашите черни коксуващи се въглища, ще бъде построен коксохимически завод с годишен капацитет 300 хиляди тона кокс и на въглеобогатителна фабрика към него с мощност 1 милион тона годишно. По този начин нуждите на нашата страна от кокс ще бъдат в основата си задоволени. При това коксохимическият завод ще послужи като база за по-нататъшното развитие на важни отрасли от нашата химическа промишленост.

Съветското правителство прие нашата молба да бъде разгледан въпросът за оказване на техническа помощ за изграждане на нов металургичен завод с мощност един милион тона прокат годишно. Този въпрос ще се обсъди след получаване на резултатите от лабораторните и промишлените изследвания за установяване технологията на обогатяване жлезните руди от кремиковското находище.

В подписания от двете делегации протокол се предвижда в близко време да бъде сключена спогодба за строителство и ремонт на разни видове съветски кораби в българските корабостроителни предприятия през периода 1958—1960 г. С оглед и занапред българската корабостроителна промишленост да бъде натоварена, страните се договориха да възложат на съответните свои органи да определят видовете и количеството на корабите, които България може да достави на Съветския съюз през периода 1961—1965 година. Това трябва да се извърши, отчитайки развитието на корабостроителната промишленост на Съветския съюз, на България и на другите страни с народна демокрация, изхождайки от взаимната изгода за всички страни.

Съветското правителство се съгласи и през 1958 година да осигури доставката на суровини и материали в същия обем, както през 1957 година, за преработване на изделия за широко потребление по поръчка на Съветския съюз. В протокола се предвижда сътрудничеството по тази линия да продължи и занапред.

Нашите делегации размениха мнения и по въпроса за използване мощностите на завода за автотракторни резервни части в Коларовград и на други някои машиностроителни предприятия у нас, а така също и по въпроса за увеличаване производството на оловно-цинкова руда и доставката на оловно-цинков концентрат за Съветския съюз и след 1960 година, което ние смятаме за правилно, тъй като това позволява с помощта на Съветския съюз да увеличим нашите запаси от оловно-цинкови руди и да осигурим по-нататъшното развитие на цветната металургия.

Някои въпроси по перспективното развитие на селското стопанство

Другари и другарки! При срещите и разговорите със съветските другари особено внимание бе отделено по някои въпроси на перспективното развитие на нашето селско стопанство.

Изхождайки от принципа за специализация в производството и за по-рационално използване на природните и стопанските условия у нас, ние предложихме на съветските другари да се разшири в нашата страна значително производството на грозде, плодове и зеленчуци и износът на тези про-

изведения в прясно и преработено състояние в Съветския съюз, а в замяна на това да се увеличи вносът у нас на пшеница, памук, метали и други стоки от Съветския съюз.

Съветското правителство по принцип се съгласи с нашето предложение. Отчитайки евентуалната заинтересуваност на Германската демократична република и на Чехословашката република от производството на тези селскостопански култури, двете делегации смятат за целесъобразно нашите страни да разменят мнения по тези въпроси и с Германската демократична република и с Чехословашката република. Във връзка с това през м. април тази година в София се предвижда да се състои четиристранна среща. След уточняване на въпросите ще бъдат сключени дългосрочни спогодби за размера на доставката от Народна република България на грозде, плодове и зеленчуци в прясно и преработено състояние за Съветския съюз, Германската демократична република и Чехословашката република през периода до 1970 г.

Какви бяха нашите съображения, за да поставим този въпрос пред съветските другари? Както вече се отбеляза, у нас има благоприятни условия за разширяване на производството на грозде, плодове и зеленчуци. В редица райони на страната има земя, главно наклонени терени, които не са благоприятни за отглеждане на пшеница, царевица, памук, но които могат успешно да бъдат използвани на засаждане на лозя, овощни градини, малини и други култури. Климатичните условия в това отношение у нас са благоприятни, а нашите земеделски стопани имат богат опит по градинарство, лозарство и овощарство. Използването на този опит и на съществуващите благоприятни почвени и климатически условия е изгодно както за отделните трудово-кооперативни земеделски стопанства, така и за цялото наше народно стопанство. То е в интерес на целия наш социалистически лагер.

Увеличаването на производството на грозде, плодове и зеленчуци ще засили интензивността на нашето земеделие, а това ще даде възможност то да осигури по-пълно ангажиране на труда на селските стопани и да увеличи техните доходи.

Разширяването на производството на грозде, плодове и зеленчуци ще наложи безспорно известно намаление на площите, които сега се засяват с памук и пшеница. Но това в никакъв случай не означава, че ние се отказваме от тези култури. Не е изключено на някои места такива илюзии да се създадат. Но това са вредни илюзии, на които ние всички трябва да даваме своевременно отпор. Намалението на площите за пшеницата и памука трябва да се компенсира с решително увеличение на добивите от тези култури. Това е

напълно постижимо, защото в бъдеще пшеницата и памукът ще се отглеждат преди всичко в онези райони на страната, където те дават най-високи добиви.

Принципиалното споразумение по някои въпроси за перспективното развитие на селското стопанство несъмнено има огромно значение за нашата страна. Трябва да отбележим преди всичко, че широкото сътрудничество в областта на селското стопанство между нашите страни за пръв път се поставя на такава широка основа. Правителството и Централният комитет на партията са убедени, че тези възможности, които се предоставят на нашата страна, ние ще използваме най-разумно, за да осигурим превръщането на нашето селско стопанство в интензивно и високодоходно стопанство, да укрепим трудово-кооперативните земеделски стопанства и да повишим благоденствието на нашия народ.

Такива са, другари и другарки народни представители, резултатите от преговорите по някои въпроси на икономическото сътрудничество между Народна република България и Съветския съюз. Тези резултати са нова ценна братска помощ за България от народите на Съветския съюз, която ще има огромно значение за по-нататъшната индустриализация на страната и за развитието на селското стопанство, за непрестанното укрепване и развитие на Народна република България като социалистическа държава. (Ръкопляскания)

Няма съмнение, че тези резултати ще вляят нова живителна струя в нерушимата българо-съветска дружба, че те ще допринесат за по-нататъшното активизиране на трудещите се у нас, за още по-широко разгръщане на тяхната творческа енергия и способности в борбата за изпълнение и преизпълнение на производствените планове, за увеличаване богатствата на нашата социалистическа родина, за издигане благосъстоянието на народа!

Другари и другарки народни представители! Правителството на Народна република България, Централният комитет на Българската комунистическа партия и всички български патриоти и патриотки посрещат с голямо задоволство високата оценка, която съветските другари в преговорите и в подписаните документи дадоха за успехите на нашата страна по пътя на социализма, на правилната вътрешна и външна политика, която партията и правителството провеждат. Тази оценка и помощта, която ни се оказва, е нов стимул в по-нататъшната ни работа и в борбата за изграждането на социалистическото общество в нашата страна. (Ръкопляскания)

Позволете ми, другари и другарки народни представители, от трибуната на Народното събрание, още веднаж от ваше име и от името на целия български народ да изкажа

неизразимо топлата и искрена благодарност към съветското правителство, към великата Комунистическа партия на Съветския съюз, към братските нам съветски народи за всичко, което те правят за успеха на нашата скъпа социалистическа Родина. (Продължителни ръкопляскания)

Преговорите в Москва и резултатите от тези преговори са голяма, неопенима помощ за нашата страна. Сега от нас, от работниците, от трудещите се селяни, от нашата народна интелигенция, от целия народ зависи, отстранявайки съществуващите слабости и недостатъци в нашата работа, да увеличим многократно резултатите от оказаната ни от братските съветски народи помощ и да осигурим нов подем в развитието на цялата наша икономика.

Ние сме убедени, че трудещите се в нашата страна, сплътени в Отечествения фронт, следвайки правилната правителствена и партийна политика, под ръководството на Българската комунистическа партия ще разгърнат още повече своите творчески сили и енергия за разцвета на Народна република България, за щастието и благоденствието на нашия народ. (Продължителни ръкопляскания)

Да живее и да пребъде във вековете животворната българо-съветска дружба! (Бурни и много продължителни ръкопляскания. Всички стават)

Да живее нашата скъпа Народна република България! (Бурни и продължителни ръкопляскания)

Да живее мирът в целия свят! (Бурни и дълго нестихващи ръкопляскания)

Председател Фердинанд Козовски. Думата има председателят на комисията по външните работи, народният представител др. Димитър Ганев.

Димитър Ганев: (От трибуната) Другари и другарки народни представители! Комисията по външните работи при Народното събрание на своето заседание се съгласи да предложи следното

РЕШЕНИЕ

на Народното събрание на Народна република България във връзка с водените от 15 до 20 февруари 1957 г. в Москва преговори между правителствените делегации на Народна република България и Съветския съюз

След като изслуша с най-голям интерес доклада на председателя на Министерския съвет др. Антон Югов за водените от 15 до 20 февруари 1957 г. в Москва преговори между правителствените делегации на Народна република България

и Съветския съюз, Народното събрание на Народна република България констатира с радост топлия братски прием, оказан на нашата делегация от правителството и народите на Съветския съюз, и ставайки изразител на единодушните чувства и въодушевление на нашия народ от постигнатите резултати в преговорите,

Р Е Ш И:

Одобрява напълно дейността на правителствената делегация на Народна република България по време на преговорите в Москва с правителствената делегация на Съветския съюз и постигнатите при пълно единодушие и взаимна изгода споразумения, които отговарят всецяло на миролюбивата външна политика на Народна република България, на жизнените интереси и на волята на българския народ да укрепва и всестранично развива братската нерушима дружба с народите на Съветския съюз и другите социалистически страни — гаранция за свободата и независимостта на нашата страна.

Одобрява съвместната българо-съветска декларация, която е принос към делото за още по-тесното сплотяване на страните от социалистическия лагер начело със Съветския съюз, за отслабването на международното напрежение, за запазването на световния мир и сътрудничеството между всички миролюбиви народи.

Изразява дълбоко убеждение, че целият български народ, сплотен около своето народно правителство, ще положи най-енергични усилия за цялостното осъществяване на българо-съветската декларация.

Изказва от името на българския народ гореща благодарност на великия Съветски съюз за новата и постоянно оказвана ни от него всестранна, щедра и безкористна помощ, която заедно с героичните трудови усилия на нашия народ е от решаващо значение за построяването на социализма в нашата прекрасна Родина.“ (Р ъ к о п л я с к а н и я)

Председател Фердинанд Козовски: Искате ли някой от другарите народни представители думата във връзка с доклада на др. Антон Югов и предложеното проекторешение по него?

Думата има народният представител академик Сава Гановски.

Академик Сава Гановски: (От трибуната) Другарки и другари народни представители! След изнесения доклад от председателя на Министерския съвет др. Антон Югов, който е тъй ясен и богато аргументиран, така правдиво характеризира и дава оценка на вътрешното и между-

народно положение; след декларацията между нашите две правителства — съветското и българското — по преговорите, които се водиха в Москва, в която, както е известно на всички ни, туптеше едно сърце, грееше един разум, едни разбирания, които вълнуват и ръководят двата братски народа; след декларациите преди няколко дни на нашето народно правителство и на Централния комитет на Българската комунистическа партия, които декларации бяха обсъдени обстойно по градове и села, по заводи, кооперативи и учреждения и бяха приети единодушно и с възторг — има ли място, другари народни представители, тук в Народното събрание да имаме специални дебати?

След така изчерпателно изнесения доклад на др. министър-председател, който ние приехме с акламации, защото, както чухте, в него също така тупти едно сърце, едно разбиране между нашето народно правителство и Централния комитет на нашата партия, българският народ и нашето народно правителство — народните представители, в който се чувства също така единното и мъдро ръководство в нашата вътрешна и външна политика, в която лежи, както бе казано в доклада, като крайъгълен камък българо-съветската дружба, дружбата с великия Съветски съюз — съвестта и разумът на нашата епоха, представителят на прогреса, мира и социализма, аз мисля, другари и другарки народни представители, че ще бъде не само излишно, но и безполезно да правим нови обсъждания върху доклада и направеното предложение и предлагам да ги приемем единодушно и без дебати, с което ще манифестираме още веднаж нашето единство с правителството и Централния комитет на нашата партия, нашата преданост към тях и тая на българския народ и нашата твърда воля да продължим тая политика, още по-здраво сплотени около нашето народно правителство и Централния комитет.

Моля да приемете това предложение. (Ръкопляскания)

Председател Фердинанд Козовски: Има ли друго предложение? — Няма.

Които от другарите народни представители са съгласни с проекторешението, прочетено от председателя на комисията по външните работи във връзка с доклада на др. Югов, моля, да вдигнат ръка. (Продължителни ръкопляскания)

Против? — Няма! Въздържали се? — Няма. (Ръкопляскания)

Предложението се приема единодушно.

Давам петнадесет минути почивка.

(След почивката)

Председател Фердинанд Козовски: (Звъни) Другари и другарки народни представители! Преминаваме към следната точка от дневния ред, а именно:

Доклад на министъра на външните работи др. Карло Луканов за посещението на правителствената делегация в Народна република Албания.

Думата има народният представител и министър на външните работи др. Карло Луканов.

Министър Карло Луканов: (От трибуната) Другарки и другари народни представители! От 23 до 29 януари т. г. по покана на правителството на Народна република Албания и на Централния комитет на Албанската партия на труда в Албания гостува наша правителствена делегация начело с председателя на Министерския съвет др. Антон Югов. С това приятелско посещение, което имаше за цел да укрепи още повече дружбата и сътрудничеството между двата братски народа, ние върнахме и визитите на правителствената делегация на Народна република Албания начело с др. Енвер Ходжа през 1947 г. и делегацията, която посети България в края на 1955 г. начело с др. Мехмед Шеху.

Значението на българо-албанските срещи през януари т. г. е голямо както за нашите народи, така и за всички привърженици на мирното и равноправно сътрудничество между народите на света. Гостуването на българската правителствена делегация в народна Албания се превърна в тържество на миролюбието в международните отношения, в противовес на политиката на международно напрежение. То мина под знака на трайното приятелство, което се ражда в упорити и дълголетни борби за едни и същи благородни цели.

Още със стъпването на Албанска земя в пристанищния град Дуръс нашата делегация се увери колко силни са приятелските чувства на албанския народ към българския народ. Ние бяхме посрещнати най-сърдечно, като братя, както от държавните и партийните ръководители, така и от трудещите се. Навсякъде, където ние минахме, албанските трудещи се изразиха спонтанно, неупорядено своята гореща обич към българския народ, към нашата Комунистическа партия и изразиха своите чувства по начин, който трудно се предава с думи.

В градовете Шкодра, Елбасан, Корча, Сталин, Берат и Тирана бяха свикани многохилядни митинги, на които говориха албански ръководители и членове на нашата делегация. На тези митинги се стече цялото население от градовете и околните селища, за да се срещне с нас — представителите

на българския народ, да даде израз на своята любов към нашата страна, към трудеца се български народ, да изрази своята непоколебима преданост към делото на социализма. В град Тирана например, който наброява около 120 хиляди жители, на митинга присъстваха повече от 80 хиляди души.

Албанските трудеци се превърнаха нашето пътуване из страната във всенароден празник. Навсякъде те бяха излезли с портрета на Георги Димитров, с портрети на членове на Политбюро на Българската комунистическа партия, на видни ръководители на другите братски комунистически и работнически партии. Ние с пълна сила почувствувахме непоколебимата вяност на албанския народ към принципите на пролетарския интернационализъм, неговия стремеж да върви ръка за ръка с народите от всички социалистически страни, с народите на великия Съветски съюз. Особено искам да отбележа искрения възторг и признателност към СССР, за манифестирането на които даваха повод нашите срещи с албанските другари. Ярво пролича при това духът на международна солидарност, който владее народните маси в Албания. Също така ярво бе изразено тяхното съзнание за всичко, което човечеството дължи на народите на СССР като народи — пионери на социализма, народи — герои и победители на хитлеро-фашизма, народи — освободители.

Трябваше човек да види със собствените си очи вълнуващите трогателни сцени при срещите ни с албанските хора, за да почувствува колко силна е тяхната привързаност към народите на могъщия социалистически лагер. Същевременно албанските трудеци се са предани и горди патриоти на своята родина, с което могат да служат за пример на правилно съчетаване на истинското родолюбие със солидарността на хората на труда от целия свят.

Българският народ помни заветите в това отношение на своя велик син Георги Димитров, който учеше, че истински патриот е само оня, който наред с предаността към своето отечество обича и всички останали народи — също така, както и всеки истински интернационалист е дълбоко предан на собствения си народ и родина. Възпитани в този дух, нашите трудеци се толкова по-добре ще оценят приноса на албанския народ в славната борба, която се откри през миналото столетие с „Комунистическия манифест“ и неговия неумираещ лозунг „Пролетарии от всички страни, съединявайте се!“

Албанският народ цени високо дружбата си с българския народ. С голяма радост албанските ръководители, албанските комунисти разказват на своя народ за постиженията на българската работническа класа и трудеците се селяни, за успехите на нашите кооперативни стопанства, които те сочат

като пример на албанските селяни в борбата им за социалистическо преустройство на тяхното селско стопанство. При пристигането ни в петролният център Църик например едно от околните села бе образувало ново кооперативно стопанство, което в чест на нашето посещение основателите нарекоха „Албано-българска дружба“. Пак в чест на нашето посещение на много места в Албания бяха съчинени песни за албано-българската дружба. Почти във всички селища, където бяхме, самодейни колективи и отделни изпълнители пяха български народни песни.

За всичко това, за истински другарската и братска среща ние от душа и сърце благодарим на албанския народ, на неговото правителство, на неговата славна партия на труда.

Ние трябва да кажем, че дружбата между българския и албанския народи има дълбоки исторически корени. И албанският народ, както българският народ, е водил епични борби срещу многовековното чуждо робство за своето национално освобождение. Редица албански патриоти, борци за национална свобода, десетилетия наред са намирали убежище в София. Тук, в нашата столица, те са издавали свои вестници, с които са будили националното съзнание на албанския народ и са организирали неговата борба за освобождение. В София са печатали първите си произведения албанските писатели и поети Йосиф Бакари, Наим Фрашири и др. Борбата против чуждото робство и за национална свобода е създала нерушими връзки на дружба, които се задълбочават още повече в съвместната борба на двата народа против фашизма и чуждата окупация. Днес дружбата между нашите страни се изгражда въз основа на дълбоката общност на интересите ни и нашата марксистко-ленинска идеология, на общите цели, стремежи и идеали за изграждане на социализма и комунизма, за защитата на мира в целия свят. Ето защо тя е непоклатима и неразривна, ето защо тя не може да бъде разколебана или помрачена от нищо.

Другари! При обиколката из Албания ние видяхме, че за краткото време от установяването на народната власт, под ръководството на своята партия на труда, албанският народ е постигнал забележителни успехи в икономическото и културното развитие на страната. Известно е, че Албания беше една от най-изостаналите в икономическо отношение страни в Европа. До освобождението си от фашистко робство тя почти не е имала своя промишленост. Сега, през годините на народната власт, в Албания са построени 150 нови фабрики и заводи. Добивът на въглища в сравнение с 1939 г. е увеличен 70 пъти, на хромова руда — 17 пъти, на нефт и асфалт — 6 пъти. До освобождението в Албания почти не е имало текстилна промишленост, а през 1955 г. албанските текстилци са произвели 21 милиона и 500 хиляди

метра памучни тъкани и 852 хиляди метра вълнени тъкани. С всеки изминат ден се увеличава производството на циментовата, стъкларската, дървообработващата и металообработващата промишленост.

В миналото по-голямата част от обработваемата земя на Албания е принадлежала на бейовете и кулаците. Осемдесет на сто от селяните са били изполичари. В страната е имало само 4 трактора. При провеждането на аграрната реформа, след освобождението от фашизма, са били оземлени 70 хиляди селски домакинства, на които са разделени повече от 1 600 000 декара земя и над 470 000 маслиненни дървета. Сега в Албания има изградени 840 кооперативни стопанства, които обхващат около 40% от обработваемата земя. Кооператорите разполагат с 1100 трактора, 100 комбайна и стотици други земеделски машини. Ежегодно Народното правителство на Албания отделя значителни средства за отводняването на големи блатисти райони. Отводнени са например 100 хиляди декара земя в полето Малик край град Корча, където е създаден основният цвеклопроизводителен район на страната. Започнато е отводняването на редица други райони. Все повече се увеличава производството на зърнени храни и технически култури, особено на тютюна, захарното цвекло и памука. До освобождението на Албания в страната са засадени 20 хиляди декара с тютюн, а сега се засадят 140 хиляди декара. Съгласно петгодишния план, до 1960 г., производството на зърнени храни в Албания ще се увеличи с около 240% в сравнение с производството до освобождението от фашизма. По този начин ще бъде осигурено изхранването на албанския народ със собствено зърно.

Народна република Албания, опирайки се на взаимопомощта между социалистическите страни, която е основен принцип на братските отношения между тези страни, продължава усилено да развива своята икономика. За албанското народно стопанство са открити добри перспективи: недрата на албанската земя крият разнообразни полезни изкопаеми, а климатическите условия и непресъхващите и през сушави години водни източници позволяват да се предвиди развоят на интензивно земеделие. В ръцете на народната власт тези природни богатства в близките петилетки могат да бъдат напълно разкрити и използвани, за да превърнат страната в благоденстващ социалистически кът — което е и целта на Албанската партия на труда.

През време на пребиваването си в Албания ние почувствувахме колко здраво Албанската партия на труда и правителството са свързани с народа, колко последователна и принципиална е тяхната политика, колко дълбоко тя отразява най-съкровените стремежи и желания на албанския

народ. Албанската партия на труда начело с нейните ръководители — първият секретар на партията др. Енвер Ходжа, председателят на Министерския съвет др. Мехмед Шеху и другите партийни и държавни дейци е обкръжена от любовта и доверието на народа. Тя непримиримо се бори против всеки опит за проникване на чужди възгледи и антимарксистки влияния в нейните редове. Албанската партия на труда, нейният централен комитет, правителството на Народна република Албания стоят на твърди марксистко-ленински позиции. Те са, които възпитават народа в любов към своята Родина, в дух на пролетарски интернационализъм, на безпределна вяроност към Съветския съюз, към другите социалистически страни, в дух на братска солидарност с народите от нашето могъщо социалистическо семейство. (Ръкопляскания)

Другарки и другари народни представители! Както вече бе обявено в печата, между нашата и албанската правителствени делегации се състоя размяна на мнения и се водиха преговори. Тези преговори, които приключиха на 29 януари т. г. в Тирана, показаха, че между нас и албанските другари съществува пълно единомислие по всички основни въпроси на международното положение и по въпросите за взаимоотношенията между двете страни. В преговорите на двете правителствени делегации се подчерта непоколебимата воля на българския и албанския народ и техните правителства да се укрепва още повече сътрудничеството между двете страни, да се развиват и задълбочават политическите, икономическите и културните връзки между Народна република България и Народна република Албания.

Позволете ми да спра особено вашето внимание върху единодушното мнение на българската и на албанската делегации, че най-важна задача на правителствата на социалистическите страни днес е още по-голямото укрепване на единството на лагер на социализма начело със Съветския съюз.

Известно е, че в резултат на Втората световна война Съветският съюз не само не беше омаломощен, както се искаше на господата империалистите, но, напротив, той стана още по-могъщ. В резултат на Втората световна война постигнаха освобождението си от капиталистическите вериги и тръгнаха по пътя на социализма още редица страни на Европа и Азия. По този начин делото на социализма направи гигантски стъпки напред и още повече осигури своето окончателно тържество. Лесен е за разбиране страхът на враговете на социализма от такъв развой на събитията и още по-големият им страх от СССР, който вече близо 40 години не дава спокойствие на световната реакция. Добре се разбира също така защо в планове на тази реакция за нов кръстоносен

поход против социализма влиза изолирането на Съветския съюз от останалите социалистически страни. Господа империалистите правят всичко, за да могат да постигнат тая своя цел. Те не подбират средствата за това. Тъкмо за тая цел те поддържат и насърчават всички тенденции, които водят до разединяване на социалистическия лагер. Империалистите нарочно си дават вид, че не са против социализма и са готови дори да подпомогнат социалистическите страни, стига те да се откъснат от социалистическия лагер, да го отслабят по този начин, за да станат след това по-лесно жертва на контрареволуционната интервенция. Тъкмо на тази цел служат „новите“ теории за това, че до социализма имало толкова пътища, колкото има на света народи и държави; че освен познатия от 100 години комунизъм на Маркс—Енгелс—Ленин, имало още някакъв „национален“ комунизъм“ и др. т.

Напълно убедени във фалшивостта на подобни „теории“, в това, че такива „теории“ са изгодни за империалистите, но не за народите, българската и албанската делегация заявиха в Тирана, че само единството на социалистическите страни е гаранция за тяхната независимост и за тяхното съществуване въобще като социалистически страни.

Колкото се отнася до челната роля на Съветския съюз в братското социалистическо семейство, то тя за нас и за албанските другари, както и за всички непредубедени хора, не подлежи на съмнение, защото се определя от факта, че СССР е първата и с най-богат всестранен опит държава на трудещите се, че тази държава е извънредно могъща и че тя има не само желанието, но и реалната възможност да помага безкористно на ония, които след нея тръгнаха да изграждат социализма в своите страни.

Изхождайки от посоченото схващане за необходимостта от единство на социалистическите държави и пред лицето на непрекъснатата кампания на империалистите за създаване на антикомунистически военни блокове, нашите делегации изявиха още веднаж непоколебимата и безусловна вяроност на Народна република България и Народна република Албания към съюзния договор от 1947 г. между двете страни и към Варшавския договор, който е законна и мощна защита на сигурността и суверенитета на социалистическите страни срещу агресивните мероприятия на капиталистическия Запад.

България и Албания изпитаха в недалечното минало на собствения си гръб какво значи зависимост от хитлерофашистките завоеватели. Нито България, нито Албания могат поради това да наблюдават „неутрално“ как днес отново се въоръжават, и дори с най-опасни оръжия, западногермански дивизии под командата на хитлеристки генерали и с

нескривани реваншистки цели. Ние считаме, че срещу всички подобни мероприятия на доказаните врагове на мира и социализма нашите братски социалистически страни нямат по-добро предпазно средство освен своето тясно единство и сплотеност.

Най-пресният и значителен урок, който ни бе преподаден в споменатия смисъл напоследък, това са събитията в Унгария от края на миналата година. Вие знаете, че ние и албанските другари, както и всички, които не си затварят очите пред фактите, оценихме еднакво контрареволуционната авантюра в Унгария като опит на антимарксистските елементи и международния империализъм да бъде съборен унгарският народнодемократичен строй и на негово място да се създаде военно-фашистко огнище в сърцето на Европа за провокации срещу СССР и народнодемократичните страни. Поради това нашите делегации изразиха своето задоволство от разгромяването на контрареволуцията в Унгария, което е победа едновременно на унгарските трудещи се и на цялото прогресивно човечество. Нашите делегации, заедно с народите на нашите страни, прецениха помощта, която Съветският съюз оказа на унгарското работническо-селско правителство — по негово искане — за победата над контрареволуцията, като велик пример на интернационализъм и революционна боева солидарност между социалистическите страни.

Ние можем да доложим на Народното събрание, че в Албания най-широките народни маси, също както и техните ръководители, правят ония изводи от унгарските събития, които направихме и ние у нас, а именно: всенародна бдителност спрямо действията на класовия враг, още по-голяма сплотеност около ръководната политическа сила на трудещите се — тяхната класова партия, и още по-пълно единство на социалистическите страни помежду им и с първата страна на социализма — СССР.

Правителствените делегации на Народна република България и Народна република Албания взеха становища и по редица други важни проблеми на сегашното международно положение.

Така, албано-българската декларация решително осъди новите планове на управляващите империалистически среди на САЩ за колониално заробване на Близкия и Средния изток, известни под названието „Доктрина Айзенхауер“.

Под формата на „съчувствие и симпатии“ към арабските страни, „поддръжка за суверенитета“ на страните от Близкия и Средния изток, запълване на „политическия вакуум“, който уж се образува след оттеглянето на англо-френските агресори, под предлог за „защита“ на религията и за избягване на

мнина заплаха от страна на Съветския съюз и комунизма, империалистическите кръгове на САЩ крият истинския характер на своите планове. В същност чрез „Доктрината Айзенхауер“ американските управляващи среди преследват явно користни цели — да се възползват от поражението на англо-френската агресия в Египет и да заемат мястото, което техните съюзници бяха принудени да напуснат, да подчинят икономически и политически страните от Близкия и Средния изток, да наложат ново колониално робство на техните народи; да превърнат този район в огнище за военни авантюри и провокации. Подобни планове представляват понастоящем най-голямата опасност за свободата и независимостта на страните от Близкия и Средния изток.

Новата колониална програма на американския империализъм е насочена срещу жизнените интереси на народите от Близкия и Средния изток, срещу мира и сигурността на всички миролюбиви народи.

В Тирана нашите две правителствени делегации заявиха своята пълна солидарност с борещите се за свобода и национална независимост народи от Близкия и Средния изток.

Особено внимание беше отделено при преговорите на въпроса за подобряване и развиване на отношенията на нашите страни със съседните балкански държави. Двете правителства са на мнение, че усилията за запазване и укрепване на мира на Балканите са важен принос в делото за запазване на общия мир. Правителствените делегации изразиха желанието на своите народи отношенията им с Федеративна народна република Югославия да се подобрят още повече при условия на равноправие, взаимно зачитане суверенитета и ненамеса във вътрешните работи. Те също така прецениха, че съществуват условия за по-нататъшно подобряване на отношенията им с Гърция, което съответствува на интересите на народите от трите страни. Подчертавайки своя стремеж за създаване на нормални и добросъседски отношения между всички балкански страни, те същевременно заявиха, че няма да пожелаят сили в борбата за осъществяване на мирно съвместно съществуване между всички народи и държави в света.

Що се отнася до отношенията между Народна република България и Народна република Албания, двете правителствени делегации изхождаха от общото убеждение, че за здравяването и разширяването на тези отношения служи на делото за изграждане на социализма в двете страни и на мира. Те потвърдиха своята воля неотклонно да развиват и задълбочават братската дружба и всестранино сътрудничество между двата народа в духа на социалистическата взаимопомощ и солидарност.

В Тирана ние подписахме спогодба, която предвижда още по-голямо разширяване на стокообмена между нашите страни през 1957 г. Беше подписана и спогодбата, по която Народна република България отпуска на Народна република Албания дългосрочен кредит при изгодни условия. Този кредит ще бъде даден в стоки и съоръжения за построяване на промишлени предприятия, за подпомагане на албанския народ в усилията му за изграждане на своята социалистическа родина. Подписа се и протокол за частта от предоставения кредит, падаща се на 1957 г. Още тази година ние ще построим в Албания две фабрики за цигли и тухли и една фабрика за нишесте.

Двете делегации констатираха със задоволство, че сътрудничеството между Народна република България и Народна република Албания в областта на културата, изкуството, науката и техниката, въз основа на културната спогодба от 1947 г., се разширява все повече. Съгласие беше постигнато за по-нататъшното разширяване на това сътрудничество и бе подписан план за културно и план за научно-техническо сътрудничество през 1957 г.

Преговорите и разговорите, които двете делегации водиха, и документите, които бяха подписани, представляват нов ценен принос за по-нататъшното процъфтяване на нашата дружба и сътрудничество, за укрепване единството на всички социалистически страни.

От резултатите на нашето посещение в братска Албания ще бъдат доволни всички приятели на мира в света. Безкористното българо-албанско приятелство не е насочено против други страни и народи. От неговото още по-голямо засилване могат да се страхуват само злоумишлените врагове на мира и социализма. Ние можем смело да твърдим, че когато между всички народи се установят такива чисти отношения на братство, на каквито ни учи от четири десетилетия Съветският съюз и каквито бяха проявени в преговорите в Тирана през януари т. г., тогава на земята ще настъпи вечен мир! (Ръкопляскания)

Другарки и другари народни представители! Ние напуснахме Народна република Албания възхитени от ентузиазма и високия политически подем на албанския народ, с дълбокоото убеждение, че в лицето на албанските трудещи се българският народ има свой верен приятел и съюзник, който с цялото си сърце и душа е свързан в нерушими и скъпа дружба с нашия народ, с всички народи от социалистическите страни. Ние носим поздравите на правителството на Народна република Албания, на Албанската партия на труда, на свободолюбивия и доблестен албански народ към българския народ и тяхното горещо желание да живеем във

вечна и нерушима дружба, в дружба и сътрудничество с народите на могъщото социалистическо семейство начело със Съветския съюз. (Ръкопляскания)

На искрената и чистосърдечна дружба на албанския народ трудещите се в нашата страна отговарят със същите топли, дружески чувства, със същата готовност да вървят заедно с албанския народ, както в дни на радости и успехи, така и в дни на трудности и изпитания. Българо-албанската дружба, която е скрепена със съюзен договор от 1947 г., подписан от Георги Димитров и Енвер Ходжа, и която покъсно намери ново утвърждение във Варшавския договор, отговаря на жизнените интереси на нашите народи и служи на делото на мира и спокойствието на Балканите, на делото на социализма. Такава дружба, която никого не заплашва, ще се развива, укрепва и разцъфтява за благо на нашите народи и никаква сила не ще бъде в състояние да я разруши.

Да живее нерушимата българо-албанска дружба! (Всички стават. Продължителни и бурни ръкопляскания)

Да живее и пребъде нашата обща дружба с всички социалистически страни начело с великия Съветски съюз! (Продължителни и бурни ръкопляскания)

Председател Фердинанд Козовски: Думата има членът на комисията по външните работи на Народното събрание — народният представител др. Тодор Янакиев.

Тодор Янакиев: (От трибуната) Другарки и другари народни представители! Комисията по външните работи в заседанието си от тази сутрин, във връзка с доклада на министъра на външните работи др. Карло Луканов за посещението на правителствената делегация в Албания, реши да направи предложение пред Народното събрание да гласува следното

„РЕШЕНИЕ

на Народното събрание относно преговорите на правителствените делегации между Народна република България и Народна република Албания

Народното събрание на Народна република България, след като изслуша доклада на министъра на външните работи др. Карло Луканов за пребиваването на българската правителствена делегация от 23 до 29 януари 1957 г. в Народна република Албания, както и за водените преговори с делегацията на правителството на Народна република Албания и отбелязвайки с особено задоволство сърдечния брат-

ски прием, оказан на нашата делегация от правителството и народа на Албания, и пълното единодушие и взаимно разбирателство, проявени от двете страни при преговорите,

Р Е Ш И :

Одобрява напълно дейността на правителствената делегация, както и подписаните споразумения, които имат голямо значение за по-нататъшното развитие на приятелството и сътрудничеството между Народна република България и Народна република Албания.

Изразява дълбоко убеждение, че целият български народ, сплотен около своето народно правителство, ще работи и ще се бори за цялостното изпълнение на постигнатите споразумения за укрепването и процъфтяването на братската дружба между българския и албанския народ, за възтържествуването на делото на социализма в нашите страни и за укрепването на мира на Балканите и в целия свят.“ (Р ъ к о п л я с к а н и я)

Председател Фердинанд Козовски: Други предложения има ли? — Няма.

Които от другарите народни представители са съгласни с проекторешението във връзка с посещението на българската правителствена делегация в Албания, моля, да вдигнат ръка. (Р ъ к о п л я с к а н и я) Мнозинство, приема се с пълно единодушие.

Другарки и другари народни представители! Бюрото на Народното събрание смята с тези две точки дневния ред на днешното заседание за изчерпан.

Предлагам следващото заседание на Народното събрание да продължи утре в 9 часа. Има ли друго предложение? — Няма.

Които от другарите народни представители са съгласни с предложението на Бюрото на Народното събрание, моля, да вдигнат ръка. Приема се.

Вдигам заседанието.

(В д и г н а т о в 17 ч. 37 м.)

Председател: Ф. Козовски

Секретари: { Н. Гаврилова
В. Димитров

Стенограф: В. Йонков